

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

2026/2027

Projednáno na pedagogické radě dne: **27. 8. 2026**

Platnost dokumentu: **od 1. 9. 2026**

Mgr. Michaela Blajdová

ředitelka školy

Základní informace

Název školy	Mateřská škola Slepotic, okres Pardubice
Sídlo školy	Slepotic 43, 530 02 Pardubice
Ředitel školy	Mgr. Michaela Blajdová
Kontaktní údaje	606 045 078 skolaslepotice@seznam.cz http://skolka.slepotice.cz/
Zřizovatel školy	Obec Slepotic

1. Úvod

Problematika rizikového chování u dětí, ale také téma zdraví a faktory poškozující zdraví (návykové látky-drogy, cigarety, alkohol) se dotýkají i dětí, které navštěvují mateřskou školu. Je tedy důležité zahájit primární prevenci právě v době předškolního vzdělávání a poskytnout dětem potřebné informace formou, která je přiměřená jejich věku, morální vyspělosti a rozumovým schopnostem.

Prevence rizikového chování u dětí v naší mateřské škole zahrnuje aktivity mající za cíl vychovat jedince, kteří:

- nebudou ostatním slovně ani fyzicky ubližovat
- budou své okolí udržovat v čistotě a pořádku (vandalismus)
- nebudou se bát požádat o pomoc či radu
- odhadnou, na co stačí a uvědomí si, co je pro ně obtížné a co jim nejde
- dokáží plánovat přiměřeně svému věku a budou vědět, čeho chtějí dosáhnout a proč
- přijmou povinnost, dokážou se soustředit na činnost a samostatně ji dokončit
- dokáží přijímat pokyny a pracovat podle instrukcí
- dokáží se bránit projevům násilí
- pochopí, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, budou se na nich podílet a respektovat je
- přijmou drobný neúspěch a dokáží se z něho poučit
- budou respektovat rozdílné schopnosti a důvěřovat svým vlastním schopnostem
- zvládnou přiměřeně reagovat ve všech situacích, ovládnout se, potlačit hněv a agresi
- budou vědět, že lhát a podvádět se nemá
- budou mít povědomí o jiných národnostech a kulturách a nebudou vůči nim zaujatí (rasismus)
- budou vědět, co je zdravý životní styl, co je pro jejich tělo dobré a naopak

Minimální preventivní program je plně provázán se Školním vzdělávacím programem a je jeho nedílnou součástí.

2. Charakteristika školy, personální zajištění prevence

Mateřská škola Slepotic nabízí vzdělávání dětem zpravidla ve věku 2,5 – 6 let. Škola má jednu heterogenní třídu s kapacitou 28 dětí.

Vytváření sociálních kompetencí a prosociálního chování je velmi přirozeně dosažitelné ve věkově smíšené třídě dětí. Heterogenní skupina je přirozenější a lépe odráží přirozené společenské prostředí. Věkově smíšené složení tříd významně přispívá k sociálnímu zrání dětí. Děti jsou k sobě ohleduplné, umí si vzájemně naslouchat, nevyskytují se v tak velké míře projevy agrese.

V současné době v MŠ pracuje 5 zaměstnanců: ředitelka, učitel, asistentka pedagoga/učitelka, kuchařka, školnice. MŠ se nachází ve středu obce Slepotic. Sídlí v nově zrekonstruované budově s velkou zahradou. Součástí budovy je i Domov pro seniory.

Personální zajištění prevence:

Na tvorbě a realizaci Preventivního programu (PP) se podílejí:

Ředitelka školy:	Mgr. Michaela Blajdová
Učitel:	Libor Michálek
Učitelka, asistentka pedagoga:	Hana Barešová

Tento Minimální preventivní program je zpracován pro školní rok 2026/2027. Po ukončení školního roku bude vyhodnocen a pro následující školní rok bude zpracována jeho aktualizovaná verze. Za koordinaci a aktualizaci PP odpovídá ředitelka školy.

3. Vymezení prevence rizikového chování

Prevence rizikového chování u dětí v naší mateřské škole představuje aktivity v následujících oblastech prevence:

1. Zdravý životní styl - prevence vzniku poruch příjmu potravin, ekologie
2. Prevence šikany - posilování a rozvoj mezilidských vztahů, prosociální výchova
3. Prevence drogových závislostí, alkoholismu a kouření
4. Prevence sexuálního zneužívání a týrání
5. Prevence kriminality a delikvence
6. Prevence virtuálních drog – počítač, televize, mobil, tablet

Zásady prevence spočívají:

- v individuální práci s dětmi
- v aktivním zapojení učitelů
- v úzkém kontaktu s rodiči
- v kvalitě zpracovaného školního programu, školního řádu a souvisejících dokumentů
- v pravidlech soužití a chování

V případě výskytu rizikového chování škola postupuje podle Školního řádu a Metodického doporučení MŠMT k prevenci a řešení šikany.

4. Cíle PP

Dlouhodobé cíle:

- zvyšování odolnosti dětí vůči společensky nežádoucím jevům
- učení dětí rozpoznat společensky nežádoucí jevy a nepodlehnout jim, pokud se s nimi v budoucnu setkají
- naplňování kompetencí podpory zdraví a zdravého způsobu života
- navození atmosféry důvěry a vzájemného respektu mezi dětmi, rodiči a zaměstnanci školy
- navození příznivého klimatu školy, třídy
- spolupráce s rodiči a osvětová činnost pro rodiče v oblasti zdravého životního stylu
- poskytování poradenských služeb rodičům, pedagogům
- kladné postoje učitelů k problematice prevence společensky nežádoucích jevů, vzdělávání učitelů v oblasti prevence

Krátkodobé cíle:

- vyhledávat jedince, rodiny, které potřebují pomoc v krátkodobém plánování
- stanovit vhodně cílenou motivaci a metody práce, které budou respektovat specifika třídy a potřeby jedince
- organizovat řízené a spontánní aktivity tak, aby byl dostatečný prostor k individuálním činnostem
- rozvíjet komunikaci a spolupráci mezi dětmi
- pravidelně se setkávat za účelem stálého a včasného monitorování klimatu třídy, zjišťování problémů k řešení – pedagog a vedení MŠ
- sdílet mezi pedagogy zkušenosti vycházející z praxe a dalšího vzdělávání

5. Realizace

1. Zdravý životní styl

Cíle:

- ✖ podporovat zdravý životní styl dětí – životospráva, duševní hygiena, režim dne, stres...
- ✖ upevňovat kladný vztah ke svému tělu
- ✖ seznámit děti s tím, co je zdravé jídlo (ovoce/zelenina), že je důležité se hýbat a že každé tělo je jiné a jedinečné
- ✖ předcházet negativním vlivům medií a reklamy (tisk, TV, PC)
- ✖ budovat u dětí zdravé stravovací návyky, podporovat přirozený vztah k jídlu a předcházet nezdravým extrémům v jídlu
- ✖ upevňovat a rozvíjet kladný vztah k životnímu prostředí – ekologii
- ✖ seznámit děti se základy poskytování první pomoci

Ukazatele úspěchu:

- ✖ děti mají zájem o zdravý životní styl – účelně využívají svůj volný čas, umějí odpočívat – relaxovat...
- ✖ děti dbají o svůj zevnějšek a tělo (aktivně sportují, vyhledávají pohyb...)

- ✖ děti mají základní povědomí o tom, které potraviny tělu prospívají a které mu v nadměrném množství škodí
- ✖ děti mají kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí

2. Prevence šikany - posilování a rozvoj mezilidských vztahů

Cíle:

- ✖ předcházet šikaně – jejím projevům, stádiím a formám
- ✖ předcházet projevům xenofobie, rasismu a antisemitismu
- ✖ upevňovat obecně uznávané hodnoty a postoje společenského života
- ✖ pěstovat úctu k životu (stáří x mládí, fauna a flóra...)
- ✖ posilovat a rozvíjet zdravé vrstevnické vztahy
- ✖ podporovat v dětech jejich přirozenou potřebu poznávat nové
- ✖ posilovat hodnotu vzdělání
- ✖ zajistit bezpečnost dětí na skrytých místech školy
- ✖ účinně a profesionálně postupovat při rozpoznání šikany

Ukazatele úspěchu:

- ✖ mezi dětmi nebují šikana
- ✖ děti mají zdravé sebevědomí a pozitivní přístup k okolí a ostatním
- ✖ děti se samostatně rozhodují, otevřeně říkají svůj názor, jsou tolerantní
- ✖ děti mají zájem a potřebu pospolitosti třídy (společné akce, výlety atd..)
- ✖ na půdě školy panuje důvěrná a bezpečná atmosféra
- ✖ děti se seznamují s multikulturní společností – např.: jak se žije na různých kontinentech
- ✖ děti jsou ochotny řešit své konflikty a nedorozumění dohodou

3. Prevence drogových závislostí, alkoholismu a kouření

Cíle:

- ✖ předcházet užívání návykových látek včetně alkoholu a tabáku – spolupráce s rodiči (zdravé prostředí)
- ✖ oddálit první kontakt s návykovými látkami – spolupráce s rodiči (zdravé prostředí)
- ✖ podporovat děti v jejich nápadech, potřebách a tvořivosti
- ✖ aktivizovat děti k pravidelným sportovním a zájmovým činnostem

Ukazatele úspěchu:

- ✖ děti znají rizika užívání drog, vědí, čeho se vyvarovat (motajících se lidí, stříkaček ...)
- ✖ děti mají představu o „zdravých návycích“ (sport, čištění zubů) a „ošklivých/škodlivých zvycích“ (kouření)
- ✖ ve škole je zdravé motivující prostředí, utvářené za pomoci dětí, vycházející z každodenních činností, jejich nápadů a potřeb

- ✖ škola (za spoluúčasti rodičů) pořádá zábavné akce, výlety, exkurze, mimoškolní aktivity...
- ✖ děti jsou informovány a vědí, na koho se v případě potíží obrátit a jak se chovat

4. Prevence sexuálního zneužívání a týrání

Cíle:

- ✖ posilovat a upevňovat obecně uznávané hodnoty – rodina, mateřství, láska
- ✖ předkládat témata „sexuální výchovy“ jako přirozenou věc – odlišnosti obou pohlaví – jejich funkce, porod...
- ✖ podporovat zdravé sebevědomí dětí a citlivě přistupovat k jejich prvním vztahům – přátelství

Ukazatele úspěchu:

- ✖ děti lépe rozumí svým citům a tělesným odlišnostem - nestydí se za ně...
- ✖ děti dokáží říci NE a umějí ho i přijmout – asertivní jednání
- ✖ děti dokáží rozlišit „příjemný a nepříjemný dotek“, umět říct „tohle se mi nelíbí“ (nekousat, neubližovat si) a vědět, že moje tělo patří mně
- ✖ děti budují kamarádské vztahy postavené na vzájemné úctě, toleranci a přátelství
- ✖ děti mají kladný postoj k obecně uznávaným hodnotám – rodina, mateřství...

5. Prevence kriminality

Cíle:

- ✖ vysvětlit a popsat základní projevy kriminality (krádež, násilí, vandalismus...)
- ✖ vysvětlit jednotlivé dílčí mechanismy a dynamiku trestných činů, přestupků (co se děje před, proč, co se děje potom, jak se cítí postižený...)
- ✖ předkládat a vysvětlovat modelové situace na osobní hranice a vztahovat chování ve vztahu k normalitě a společenské normě
- ✖ podporovat a zapojovat se do projektů realizovaných jinými subjekty
- ✖ zasadit se o to, aby děti znaly svá práva ve společnosti – dětská práva
- ✖ upevňovat základní pravidla a hodnoty společenského chování
- ✖ předkládat vhodný vzor společenského chování, dbát na dodržování zákona a být morální podporou

Ukazatele úspěchu:

- ✖ děti si jsou vědomy následků spáchání přestupku
- ✖ děti respektují, znají základní lidská práva a hodnoty společenského chování
- ✖ děti vědí na koho se obrátit v případě potíží a to nejen na půdě školy
- ✖ děti mají důvěru v učitele

6. Prevence virtuálních drog

Cíle:

- ✗ seznámit děti s existencí digitálních technologií (televize, tablet, mobilní telefon) jako s dobrými pomocníky, kteří však mají svá jasná pravidla užívání
- ✗ předcházet negativním fyzickým a psychickým důsledkům nadměrného sledování obrazovek (nedostatek pohybu, únava očí, neklid, nespavost, ztráta zájmu o hru s kamarády)
- ✗ podporovat využívání technologií pouze pro smysluplné a edukativní účely (rozvoj postřehu, vědomostí, logického myšlení, koordinace pohybů)
- ✗ motivovat děti k aktivnímu trávení volného času, pohybu venku a přirozené hře s vrstevníky na úkor času stráveného u pasivní zábavy

Ukazatele úspěchu:

- ✗ děti chápou, že čas strávený u televize nebo s tabletem musí mít své hranice
- ✗ děti dokáží bez problémů odložit digitální zařízení a přejít k jiné, pohybové nebo tvořivé činnosti
- ✗ děti aktivně vyhledávají spontánní hry v kolektivu, pobyt na školní zahradě a jiné ne-digitální aktivity

6. Metody

V prevenci rizikového chování se metody střídají, kombinují a optimálně se využívá všech cest, které máme k dispozici pro dosažení cíle. Některé metody se jeví jako méně vhodné vzhledem k věku a potřebám dětí (přednáška, práce s textem, diskuse), jiné jsou naopak přirozenou součástí výchovy a vzdělávání nejenom v oblasti prevence (metoda inscenační, situační, napodobování, vyprávění).

7. Vzdělávání pedagogů

Pedagogové se v rámci svých možností zúčastní aktivit zaměřených na prevenci rizikového chování. Škola jim poskytne nabídku programů a školení zabývajících se touto problematikou.

8. Hodnocení a struktura evaluace PP

Realizované preventivní aktivity jsou průběžně evidovány v třídní knize, fotodokumentaci a v zápisech z pedagogických rad. Vyhodnocení PP bude prováděno 1× ročně na konci školního roku a bude součástí vlastního hodnocení školy.

9. Spolupráce s rodiči

- seznamovat rodiče se základními cíli prevence rizikového chování a nežádoucích projevů chování dětí v MŠ (rodičovské schůzky)
- spolupracovat s rodiči v důvěrné a partnerské atmosféře, chránit a nezasahovat do soukromí rodiny
- včasné informovat rodiče o změnách chování jejich dětí
- poradenství v oblasti spolupráce rodičů s MŠ a odborníky, nabízet besedy, přednášky pro rodiče k dané problematice
- rodiče jsou o preventivních aktivitách a případných změnách informováni prostřednictvím nástěnky v šatně, webových stránek školy a v aplikaci Naše MŠ

10. Spolupráce s institucemi

Oblast školství

- Pedagogicko - psychologická poradna Pardubice
- vzdělávání pedagogů – CCV Pardubice, NIDV
- SPC Svítání Pardubice

Oblast zdravotnictví

- dětský lékař
- Tyflocentrum Pardubice – preventivní program „Dobrý den, nepotřebujete pomoc?“
- Střední zdravotnická škola Pardubice – zážitkový program - 1. pomoc
- Pardubický kraj + OHS Pardubice – aktivity a programy zaměřené na výchovu ke zdraví

Oblast sociálních věcí

- sociální odbor
- Policie ČR, Městská policie Pardubice, oddělení prevence

Další instituce

- Obecní úřad Slepotic
- Bílý kruh bezpečí
- Záchraný hasičský sbor Holice
- Soňa Procházková – supervize, psychosomatika u dětí

Spolupráce s uvedenými institucemi probíhá dle aktuální potřeby formou konzultací, návštěv odborníků ve škole a účasti dětí na preventivních programech.

11. Závěr

Preventivní program školy je součástí výchovy a vzdělávání dětí po celou dobu docházky do mateřské školy. Účastní se ho pedagogický sbor, děti, rodiče a odborníci. V rámci minimálního preventivního programu je nutné kombinovat poskytování informací z oblasti prevence rizikového chování se vzdáváním v sociálních oblastech. Preferovat přístupy zaměřené do oblasti zdravého životního stylu a aktivního sociálního učení. Program bere na zřetel věk a osobní charakteristiky jedinců.

Prevence je prováděna systémově a každodenně, prevence a zdravý životní styl je jakousi přirozenou součástí života školy. Mnoho aktivit využitelných pro osvojení si zdravého životního stylu a metodiky prevence, nelze pouze vyčíst z manuálů, metodik a příruček. Je třeba se odborně vzdělávat a neustále získávat i praktické dovednosti.

Ve Slepoticích dne 27. 8. 2026

Zpracovala: Mgr. Michaela Blajdová